

Sygn. akt VIII Pz 19/19

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Tyrka (spr.)

Sędziowie: SSO Patrycja Bogacińska-Capik

SSR (del.) Anna Capik-Pater

po rozpoznaniu sprawy w dniu 24 kwietnia 2019r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z wniosku C. F.

przeciwko (...) Wyższej Szkole (...) w G.

o nadanie klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w G.

z dnia 18 stycznia 2019r. sygn. akt VI P 651/17

p o s t a n a w i a:

zmienić zaskarżone postanowienie poprzez nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi zaocznemu Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 stycznia 2018 roku w sprawie VI P 651/17 co do punktu pierwszego.

(-)SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-)SSO Grzegorz Tyrka (-)SSR(del.) Anna Capik-Pater

sędzia przewodniczący (spr.) sędzia

VIII Pz 19/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 29 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy w pkt. 1 zasądził od pozwanej (...) Wyższej Szkoły (...) w G. na rzecz powoda C. F. wynagrodzenie za pracę, w pkt 2 nadał wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności, w pkt 3 orzekł o kosztach procesu.

Powód wniósł o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi zaocznemu.

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy odrzucił wniosek powoda.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana uczelnia nie posiada organów, co skutkuje brakiem zdolności procesowej. Podstawą prawną nieuwzględnienia wniosku powoda są normy prawne zawarte w art. 199 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Powód wniósł zażalenie, domagając się uwzględnienia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

zażalenie powoda zasługuje na uwzględnienie.

Należy przypomnieć, że postępowanie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności uregulowane jest w kodeksie postępowania cywilnego w ramach postępowania egzekucyjnego, obok właściwego postępowania egzekucyjnego oraz postępowania podziałowego. Pierwsze z nich ma na celu stworzenie podstawy egzekucji, tj. tytułu wykonawczego, celem drugiego jest przeprowadzenie egzekucji, w trzecim zaś postępowaniu następuje podział sumy uzyskanej z egzekucji świadczeń pieniężnych. Postępowanie klauzulowe jest postępowaniem odrębnym zarówno w stosunku do poprzedzającego go postępowania rozpoznawczego, jak i późniejszego właściwego postępowania egzekucyjnego. Podstawowe funkcje postępowania klauzulowego polegają na ustaleniu, czy dany akt spełnia wymagania zawarte w przepisach ustawy dla określonego rodzaju tytułu egzekucyjnego oraz stwierdzeniu, czy postanowienia aktu nadają się do wykonania w drodze egzekucji sądowej. Pozostałe funkcje tego postępowania dotyczące badania zagadnień materialnoprawnych (ustalenie podmiotowego i przedmiotowego zakresu egzekucji oraz zbadanie, czy wystąpiło zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie tytułu egzekucyjnego) mają charakter subsydiarny; zostały włączone do postępowania klauzulowego w celu przyspieszenia postępowania i nieodsyłania wierzyciela na drogę postępowania rozpoznawczego w razie konieczności zbadania zagadnień nieskomplikowanych, z zastrzeżeniem, że może to nastąpić wyłącznie na podstawie dowodu z dokumentów oraz wyjątkowo, tylko bowiem w niektórych przypadkach, na podstawie wyraźnego przepisu ustawy – uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2010 roku w sprawie III CZP 65/10.

Postępowanie klauzulowe zostało unormowane w przepisach prawnych od art. 776 k.p.c. do 795 k.p.c.

Rolą Sądu Rejonowego, rozpoznającego wniosek powoda (wierzyciela) o nadanie klauzuli wykonalności, było ustalenie czy istnieje tytuł egzekucyjny, oraz czy postanowienia tego tytułu nadają się do egzekucji.

Bezsporne jest, że w obrocie występuje wyrok zaoczny (tytuł egzekucyjny), w którym orzeczono o wynagrodzeniu za pracę; dodatkowo, wyrokowi zaocznemu w zakresie wynagrodzenia za pracę nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Pozwana (dłużnik) ma osobowość prawną i istnieje, zgodnie z wykazem ewidencji uczelni niepublicznych prowadzonym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2018 roku, poz. 1668).

W związku z powyższym Sąd Rejonowy winien był nadać klauzulę wykonalności wyrokowi zaocznemu na podstawie art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 782 § 1 k.p.c.

Niezrozumiałe dla Sądu Okręgowego jest stwierdzenie Sądu Rejonowego, że brak organów po stronie pozwanej (dłużnika) skutkuje brakiem zdolności procesowej.

Należy przypomnieć, że u podmiotów niebędących osobami fizycznymi nie może występować pierwotny brak zdolności procesowej. Dopóki takie podmioty istnieją, dopóty mają zdolność procesową. U podmiotów takich może wystąpić brak organu powołanego do ich reprezentowania lub brak w składzie takiego organu uniemożliwiający jego działanie. Gdy braki takie dotyczą powoda, sąd wyda postanowienie, na podstawie którego wyznaczy powodowi odpowiedni termin do uzupełnienia tych braków – pod rygorem zniesienia postępowania i odrzucenia pozwu (art. 70-71 k.p.c., art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.). Gdy dotyczą one pozwanego, sąd powinien postanowieniem zawiesić postępowanie (art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c.). Brak było podstaw prawnych do zastosowania art. 199 § 1 pkt 3 i § 3 k.p.c. (o tę normę chodziło zapewne Sądowi Rejonowemu mimo, że podał art. 199 k.p.c.) w związku z art. 13 § 2 k.p.c., bowiem przepisy te odnoszą się do zdolności procesowej i braków w składzie organów jednostki organizacyjnej strony powodowej (wierzyciela) a nie pozwanej (dłużnika).

Reasumując, w postępowaniu klauzulowym rolą sądu jest ustalenie, czy dany akt spełnia wymagania zawarte w przepisach ustawy dla określonego rodzaju tytułu egzekucyjnego oraz stwierdzenie, czy postanowienia aktu nadają się do wykonania w drodze egzekucji. Sąd nie jest uprawniony do badania, czy dłużnik ma zdolność procesową lub czy zachodzą braki organu powołanego do reprezentacji dłużnika. Dopiero w postępowaniu egzekucyjnym organ zawiesza to postępowanie, jeżeli okaże się, że wierzyciel lub dłużnik nie ma zdolności procesowej ani przedstawiciela ustawowego (art. 818 § 1 k.p.c.).

W razie uwzględnienia zażalenia na postanowienie sądu rejonowego, oddalające wniosek o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, sąd drugiej instancji może wydać orzeczenie reformatoryjne – uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2002 roku, w sprawie III CZP 80/01.

Na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. uwzględniono zażalenie powoda (wierzyciela).

Należy dodać, że zażalenie powoda zostało uwzględnione w całości z powodu oczywistego naruszenia prawa, co zobowiązuje Sąd Rejonowy do zwrotu powodowi opłaty od zażalenia – art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. e) ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst Dz.U. z 2018 roku, poz. 300).

(-)SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-)SSO Grzegorz Tyrka (-)SSR(del.) Anna Capik-Pater

sędzia przewodniczący (spr.) sędzia